

17/07/2024

ט"ד אסף דוק 077-5006206

ת. 052-6885006

עבירות סחר בנשים - סוגים ועונשים

לפני פחות משני עשורים מדינת ישראל הייתה אחד היעדים המועדפים עבור סחר בנשים, ותעשיית המין בה הועסקו נשים אלו בישראל הייתה בשיא פריחתה. בתקופה מבישה זו, מעל לחמשת אלפים נשים הוברחו לארץ מדי שנה למטרות עיסוק בזנות בתנאי שיעבוד וכליאה. נשים אלו הובאו לארץ בעזרת מנגנונים משומנים של כחש ומרמה והוכרחו לעבוד כזונות באמצעות עינויים, איומים ואונס. מערכות האכיפה והשלטון בישראל התגייסו למאבק בתופעה בעזרת חקיקה ואכיפה, ואכן מספר הנשים המוברחות לישראל למטרות עבודה בתעשיית המין קטן, אך עדיין המלאכה מרובה. עו"ד אסף דוק מסביר במאמר הבא מה אומר החוק לגבי סחר בנשים, מהם אמצעי האכיפה הננקטים, מה מצבן של הנשים המוברחות לארץ ועוד.

מה זה סחר בנשים

סחר בנשים הוא ייבוא נשים בכחש ממדינות בהן שוררת מצוקה כלכלית למדינות אחרות, לצורך עבודה בכפייה בתעשיית המין. התופעה היא רחבת היקף ומתבצעת במדינות שונות בעולם בהיחבא על ידי ארגוני פשיעה שונים, על פי רוב מדובר בנשים צעירות בשנות העשרים לחייהן, והן מגיעות ממציאות של הישרדות ומצוקה קשה. העבריינים מציעים לנשים הצעות מפתות בכדי להביאן למדינת היעד, ובהגיען הן מוחזקות בתנאי כפייה ושבי, ונמכרות לסרסורים הכופים עליהן עבודה בזנות בתנאי שיעבוד תחת איומים, השפלה והתעללות.

העסקת נשים או גברים בתנאי שיעבוד, כפייה ועבודות אינה חוקית, לכן כל העוסק בסחר בנשים או בבני אדם, כל השולל מגבר או אישה את חירותם ואת צלם האנוש שלהם נחשב לעבריין הן מבחינה חוקית והן מבחינה מוסרית.

התמודדות מורכבת

ההתמודדות של מערכות החוק והאכיפה עם תופעת הסחר בנשים אינה פשוטה. ראשית, מדובר בתעשייה שמתרחשת כולה בהיחבא ומתחת לרדאר, ומעגלי הבושה מקשים להגיע לחקר האמת ולחשיפת העובדות. הסוחרים והסרסורים מן הסתם יעשו הכול כדי שלא לחשוף את עיסוקם, הנשים קרבנות הסחר חיות במעגל של בושה ופחד המונע מהן לחשוף את מצבן, להתלונן או להעיד, והלקוחות כמובן ישתדלו להצניע את העובדה שהם נוהגים לקבל שירותי מין מנשים קורבנות סחר.

בנוסף לכך, הטבע האנושי הוא כזה שפעמים רבות אדם יעדיף לעצום עיין ולהתעלם ממעשי עוולה המתרחשים בקרבתו, על מנת שלא להסתכסך או להסתבך עם גורמים עבריינים. כמו כן, מעמד האישה בתודעתם של רבים עדיין אינו גבוה מספיק, ורבים יעדיפו לראות בקורבנות הסחר נשים אופורטוניסטיות ולא מוסריות שמנסות לנצל את מדיניות ההגירה של ישראל, ולא קרבנות של תעשיית פשע זדונית. כל אלו הופכים את ההתמודדות עם תופעת הסחר בנשים למורכבת.

17/07/2024

077-5006206

ת. 052-6885006

קצת היסטוריה

מן הסתם, זנות היא תופעה שהייתה קיימת בחברה האנושית לדורותיה, ועבודות נחשבה לחוקית ומקובלת במשך דורות רבים. יחד עם זאת, החברה האנושית התפתחה, והיום בלתי מתקבל על הדעת הרעיון שבני אדם, נשים או גברים, חיים בתנאים של עבדות וכפייה, וכי קיימות תעשיות הסוחרות בבני אדם כאילו היו חפצים או בהמות. ככל שקשה להאמין שמציאות כזו קיימת היום, העובדות מדברות בעד עצמן. ענף הסחר בנשים בישראל שגשג בין שנות התשעים לעשור הראשון של שנות האלפיים. עד תחילת האלף השלישי היה נוח לכל הגורמים להתעלם מן הנושא, ולהימנע מטיפול בסוגיה. המשטרה העדיפה להשתמש בסרסורים כמודיעים, ולאסוף בעזרתם מידע על פשעים, עבירות והלבנות הון, בעוד שאל הנשים התייחסו כשוהות בלתי חוקיות וכמפרות חוק.

בשנת 1997 פרסמה שדולת הנשים בישראל דוח בנושא סחר בנשים בישראל בניסיון להעלות את הנושא לדיון ציבורי שיוביל לחקיקה ואכיפה. בשנת 2000 פורסם דוח של אמנסטי אינטרנשיונל שכלל דיווחים על המציאות הקשה של סחר בנשים בישראל. שני דוחות אלו, ובייחוד הדוח של אמנסטי אינטרנשיונל, שמיקם את ישראל במקום גרוע מאוד לצידן של מדינות עולם שלישי בכל הנוגע לזכויות אדם ולסחר בנשים העירו את דעת הקהל והמחוקק לסוגיה. בנוסף לכך, הגדרתה של ישראל כאחת המדינות הנחשלות בכל הקשור להתייחסות, מניעה וטיפול בסחר בנשים על ידי משרד החוץ האמריקני ביולי 2001 דרבנה את מערכת האכיפה והחוק לפעול בנושא, העלתה את הסוגיה לדיון ציבורי, ודרבנה את הרשויות לפעול במהירות לשינוי המצב. דוח משרד החוץ האמריקאי חילק את מדינות העולם לשלוש קטגוריות:

□ קטגוריה ראשונה - המדינות אשר פועלות כראוי למיגור תופעות של סחר בבני אדם וסחר בנשים, כולל העמדת הסוחרים העבריינים לדיון, סיוע לקורבנות ופעילויות מנע הסברתיות.

□ קטגוריה שנייה - מדינות הפועלות למיגור וצמצום סחר בנשים וסחר בבני אדם, אם כי בצורה לא מספקת.

□ קטגוריה שלישית - מדינות שאינן עושות את המינימום הנדרש לשמירה על זכויות האדם, אינן פועלות בנושא סחר בבני אדם, או מתכחשות לקיום התופעה בתחומן.

ישראל דורגה על ידי משרד החוץ האמריקאי בקטגוריה השלישית, הגרועה ביותר בתחום טיפול בסחר בנשים. ההגדרה של ישראל בקטגוריה השלישית, חשפה את אוזלת היד של הרשויות והצביעה על החידלון המוסרי של החברה בישראל, שמאפשרת למציאות זו להתקיים. בנוסף לכך, הכנסת ישראל לרשימה השחורה של מדינות הנכללות בקטגוריה השלישית איימה לפגוע בסיוע האמריקאי לישראל, כיוון שהמחוקק האמריקאי מעדיף להימנע ממתן סיוע כלכלי למדינות אשר נכללות בקטגוריה זו. הודות לכך, לאחר פרסום דוח משרד החוץ האמריקאי בשנת 2001 לא ניתן היה להתעלם יותר ממימדיה המבהילים של תעשיית הסחר בנשים בישראל. כחלק מהמאבק בתופעת סחר בנשים בישראל, חוקקה הכנסת בשנת 2000 חוק האוסר על סחר בבני אדם למטרות זנות. חוק זה היווה תחילתה של הדרך למיגור התופעה, וזכה לחיזוק משמעותי עם התיקון לחוק בשנת 2006.

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

תיקון חוק סחר בבני אדם 2006

בשנת 2006 הורחב החוק הקיים בנושא סחר בבני אדם, מתוך רצון לייצר חוק מקיף ורחב שיאפשר לרשויות להתמודד ביתר הצלחה עם תופעות שונות של סחר בבני אדם, ביניהן תופעת הסחר בנשים למטרות זנות. כחלק מהמאבק, הפסיקו רשויות החוק והאכיפה להתייחס לקורבנות הסחר בנשים כאל פושעות והוגדרו עונשים מחמירים לעוסקים בסחר בבני אדם ובסחר בנשים. כמו כן, הותוותה הנחייה לחייב את העבריינים לפצות את קורבנותיהם, וניתנה הסמכה לבית המשפט לקיים את הדיונים בתיקי עבירות סחר בבני אדם בדלתיים סגורות במידת הצורך, בכדי להגן על הקורבנות.

התיקון החדש פתח צוהר לחברה ולרשויות בישראל להפסיק להתייחס לקורבנות הסחר כאל עברייניות, להגיש להן עזרה וסיוע, ולאפשר שיקום בכדי לצמצם את מימדי התופעה.

על פי התיקון לחוק, העונשים המקסימאליים בגין עבירות סחר בבני אדם יהיו בטווח שבין **16-20 שנות מאסר**. בנוסף לכך, בכדי לא לאפשר מצבים של ענישה מקלה שאינה פרופורציונאלית לחומרת העבירה, נקבע בחוק כי העונש המינימאלי בגין עבירת סחר בבני אדם יהיה רבע ממקסימום תקופת המאסר הקבועה בחוק. כמו כן, על פי התיקון לחוק, גם מי שסייע כמתווך בעסקאות סחר בבני אדם, וכן מי שתכנן לבצע עסקה כזו, גם אם לא יצאה לפועל צפויים להיענש.

השיטה

כיצד ייתכן שבעולם המודרני בשנות ה-2000 מתקיימת תופעה של סחר בנשים, ניצולן ושעבודן בתנאים של עבדות? מערכת הסחר בנשים היא מכונה משומנת היטב, בה הסוחרים מפתים נשים הנמצאות במצוקה כלכלית ממדינות בהן המציאות קשה, ברובן מדינות חבר העמים, אך לא רק, לבוא לעבוד בישראל. הסוחרים מציעים לנשים הצעות מפתות המבטיחות להן עבודה בישראל בשכר שיאפשר להן לשקם את מצבן הכלכלי ולהבטיח את עתידן ועתיד משפחתן לאחר תקופה של עבודה בארץ. רוב הנשים אינן יודעות שהן מיועדות לעבוד בזנות, ומוטעות להאמין שהן עומדות לעסוק בעבודות מלצרות, סיעוד, טיפול בילדים וכיוצא בזה. מיעוט הנשים אשר מודעות לכך שהן מיועדות לעבוד בתעשיית המין, אינן מעלות בדעתן כי העבודה תהיה בתנאים של ניצול, שיעבוד וכפייה, ומתכננות להפסיק לעבוד ולשוב לביתן כאשר יחסכו מספיק כסף.

במציאות, הנשים חוות ניצול, איומים ואינוס פעמים רבות עוד לפני שהן מגיעות לישראל. עם הגיען לארץ נלקחים מהן דרכוניהם ומסמכים אחרים, הן מוחזקות בתנאי שבי ונמכרות לבעלי בתי בושת כבהמות. מי שמגלה התנגדות נחשפת לאיומים, אונס והתעללות, עד שהיא נאלצת להסכים לדרישות מעבידיה. הנשים נדרשות לעבוד שעות ארוכות שבעה ימים בשבוע, כאשר ברוב המקרים הן נדרשות להחזיר למעבידן את הכסף ששילם עבורן לפני שיוכלו להרוויח את משכורתן. במקרים רבים, לאחר שהסרסור קיבל את מלוא הסכום ששילם עבור האישה, הוא מוכר אותה לבא בתור, ומעגל הניצול והכפייה ממשיך להסתובב.

הזוועות הללו מתרחשות בישראל עדיין, והן ימשיכו להתקיים כל עוד קיימים עברייני סחר בנשים מצד אחד, נשים

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

במצוקה כלכלית מצד שני, ולקוחות ישראלים מצד שלישי. נשים מתעשיית המין מדווחות על תופעה של נערים בני 13 שהוריהם "מפנקים" אותם בביקור בבית בושת לכבוד בר המצווה שלהם, מסיבות רווקים בהן חבריו של החתן לעתיד "מפרגנים" לו בילוי עם זונה לפני החתונה, וחברות של חיילים המבקרים בבתי בושת. כל אלו הם דוגמאות למידת האחריות שיש לאזרחים ולאמות המידה התרבותיות והמוסריות בחברה על היקף תופעות סחר בנשים ובני אדם.

מדוע הנשים אינן בורחות

נשאלת השאלה - אם תנאי העסקתן של נשים אלו כל כך קשים ופוגעניים, מדוע אינן מתלוננות במשטרה, מבקשות הגנה מן החוק, או פשוט בורחות ממעסיקיהן? כאמור, הנשים נותרות ללא מסמכים ודרכונים, והן פגיעות ומאוימות גם על ידי גורמי החוק והאכיפה, שכן בקלות ניתן להאשימן בהיותן מהגרות בלתי חוקיות או מסתננות. ברוב המקרים הן אינן דוברות את השפה, ומוטעות להאמין שאם יגשו לרשויות או ינסו לברוח מבית הבושת, יואשמו בשהייה בלתי חוקית, יאסרו ויגורשו מן הארץ.

בנוסף לכך, הנשים חיות במשטר שעבוד, שמן הסתם יש לו השלכות על מצבן הנפשי והמנטאלי, אשר מקשות עליהן להאמין שיש להן אפשרות לצאת ממעגל הניצול. המעסיקים מאיימים על הנשים שיפגעו בבני משפחתן בארצות מוצאן, מענים אותן, אונסים אותן ולעתים אף מסממים אותן בכדי לשבור את רוחן ולהביאן לכך שיבצעו כל מה שידרשו מהן לבצע. כתוצאה מתנאי השעבוד בהן הן נתונות, הנשים מצויות בפחד מתמיד ממעסיקיהן, פחד אשר לא מאפשר להן להתנתק ולברוח, או להאמין באפשרות שלהן לצאת ממעגל הניצול.

חוק איסור צריכת זנות

בדצמבר 2018 אישרה מליאת הכנסת את חוק איסור צריכת זנות בקריאה שנייה ושלישית, בתמיכתם של 34 חברי וחברות כנסת, וללא מתנגדים. מטרת החוק היא להפחית את תופעת ניצול הנשים בתעשיית הזנות בעזרת צמצום הצריכה, שכן ככל שיהיו מי שירצו לצרוך שירותי מין מנשים, כך ימצאו מי שיכפו על נשים בדרך זו או אחרת לעסוק בזנות. על פי חוק איסור צריכת זנות, מי שנתפס כשהוא צורך שירותי זנות בפעם הראשונה ייקנס בסכום של 2000 ₪, ואילו מי שנתפס צורך שירותי זנות בפעם השנייה ואילך ייקנס בסכום של 4000 ₪.

בד בבד עם אישור החוק אמורה הייתה הממשלה לאשר תכנית בין משרדית שמטרתה שיקום וטיפול בנשים מתעשיית הזנות, וכן חינוך של האוכלוסייה הכללית כנגד צריכת זנות. תקציב התכנית שאושר היה 90 מיליון ₪, בפריסה על פני שלוש שנים. חוק איסור צריכת זנות הוא צעד נוסף בדרך למיגור וצמצום הסחר בנשים בישראל, ומהווה צעד ראשון בדרך לחינוך האוכלוסייה בישראל, ולהפיקת צריכת זנות לבלתי קבילה ערכית, מוסרית וחוקית על ידי רובה המכריע של האוכלוסייה. ככל שתקטן הלגיטימציה לתעשיית המין ולצריכת הזנות בישראל, כך יקטן היקף הסחר בנשים בארץ.

17/07/2024

טל' 077-5006206

פ.ט. 052-6885006

המצב בישראל היום

בעקבות חוק איסור סחר בבני אדם שנוסח בשנת 2000, והתיקון לחוק שתוקן בשנת 2006, וכן הודות למאמציהם של ארגוני נשים ופעילות חברתיות הנאבקים בכדי להעלות את המודעות לתופעות הסחר בנשים ולמגר את התופעה, ממדי התופעה בישראל קטנו באופן משמעותי, אם כי עדיין לא נעלמו.

בשנת 2012 נכנסה ישראל לקטגוריה הראשונה של דוח משרד החוץ האמריקאי, ומספר הנשים המוברחות לישראל לצורך העסקתן בתעשיית המין כיום קטן באופן משמעותי מן המספרים שהכרנו בשלהי שנות התשעים ובתחילת שנות האלפיים.

בשנת 2016 נמצא כי נשים מוברחות לישראל למטרות זנות לתקופות קצרות יותר, נחשפות לפחות אלימות, מרוויחות סכומי כסף גבוהים יותר, והן מבוגרות יותר. יחד עם זאת, בשנת 2018 העריך המטה למאבק במסחר בנשים ובזנות כי בכל שנה נכנסות כתיירות לישראל אלפי נשים ממזרח אירופה ומחבר העמים, במטרה לעסוק בזנות.

באפריל 2019 עודכנה מדיניות האכיפה בעבירות מין, וכחלק מן העדכון נקבע כי "לאפ דאנס" נחשב גם הוא למעשה זנות. כתוצאה מכך, נסגרו מספר מועדוני חשפנות בתל אביב. עד לעדכון האחרון מועדונים אלו פעלו ברישיון.

כפייה או בחירה חופשית

פעילי מאבק בסחר בנשים ובהעסקת נשים בכפייה בתעשיית המין נוטים לראות בכל מי שעובדת בתעשיית המין קורבן. יחד עם זאת יש מי שיטענו שחלקן של הנשים העוסקות בזנות עושות זאת מבחירה ומרצון חופשי. נשים הבוחרות לעסוק בזנות, בחשפנות, או בכל מקצוע אחר בתעשיית המין טוענות כי פעילי המאבק כנגד הזנות פוגעים בהן ובהכנסתן. השאלה האם זנות מבחירה צריכה להיות מותרת על פי החוק והאם היא מוסרית היא שאלה שהתשובה עליה אינה חד משמעית ואינה מובנת מאליה.

יחד עם זאת ככל שהעיסוק בזנות נעשה כתוצאה מכפייה, אימים, אינוס או רמייה, הרי שאין עוררין על כך שהמעשה פסול מוסרית ואינו חוקי בעליל. ייתכן, ואף סביר להניח, שלא ניתן למגר את תופעת הזנות, או לחסל לחלוטין את תעשיית המין. יחד עם זאת, ניתן ורצוי להיאבק בהעסקת נשים בתנאי ניצול כפייה, ולאסור סחר בנשים או כל צורה של עבדות השוללת מן האישה את צלמה ואת חירותה.

חשיבות איכות הייצוג המשפטי בהתמודדות עם חשד או אישום

17/07/2024

077-5006206

052-6885006

בעבירות סחר בנשים

כאמור, עבירות סחר בבני אדם בכלל ובנשים בפרט נחשבות לעבירות חמורות והעונשים עליהן נעים בין 16 עד 20 שנות מאסר, תלוי בסוג העבירה. בכל מקרה ובו אתם נחשדים או מואשמים בעבירות סחר בבני אדם, יש להיעזר בעו"ד פלילי מנוסה שיידע כיצד לנווט בין האפשרויות השונות שהחוק מאפשר לו. החקירה היא השלב הראשון בהליך הפלילי. לפעמים האמת היא פתלתלה ומעורבות האדם אינה כפי שהוא סבור מראש. החוקרים ינסו למשוך אותו במילים, לשכנע אותו על מעורבותו ולאסוף עדויות וראיות. זכור, כל אמירה, תגובה או הודאה בזמן החקירה – גורליים להמשך ההליך הפלילי נגדך. משכך, כל מה שתאמר בחקירתך עשוי לשמש נגדך בבית המשפט, ומה שהיית אמור לציין במהלך החקירה ולא ציינת – **לא תוכל לטעון במועד מאוחר יותר**, שכן ידובר בגרסה כבושה שמשקלה הראייתי נמוך למדי לדעת בתי המשפט.

הדין הפלילי סבוך, מורכב ומאפשר טווח פעולה רחב. כמעט כל אחד מהשלבים בהליך הפלילי יכול להוות שלב יציאה ממנו ולהיפך, מניעת יציאה ממנו. שלב היציאה יכול להיות בגלל הוכחה שאכן לא התבצעה עבירה, אך גם תודות לכשלים בירוקרטיים וביצוע כושל או לא חוקי של אחד מהשלבים שנסקרו לעיל. נוסף כל כך, יש לדעת כי רף ההתייחסות של החוק לסעיפים שונים באותו תחום הן שונות לחלוטין ודבר זה משפיע על העונש המוטל על הנאשם.

היועצות בעו"ד פלילי הינה קריטית לאורך כל שלביו של ההליך המנהלי או המשפטי המתנהל נגדך. עורך הדין שייצג את האינטרסים שלך יוכל עוד משלביו הראשונים של ההליך לסכל את האפשרות שתואשם או תורשע בהאשמות שווא וכן במקרים מסוימים אף להביא לביטול ההליך הפלילי שנפתח נגדך. בכל מקרה של חשד בביצוע או מעורבות בעבירת סחר בבני אדם, הצורך בייעוץ משפטי מקצועי הוא הכרחי. עורך הדין יוכל להקטין את כובד הראיות נגדך ולהביא לתוצאות המיטביות בתיק בכך שיסייע לך לגבש גרסה עקבית שעשויה להיות ההבדל בין הרשעה לזיכוי.

משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחשודים ונאשמים בהליכים פליליים רבים ומגוונים, לרבות בעבירות סחר בנשים, מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה וזומנת לחקירה במשטרה או הוגש נגדך כתב אישום בעבירות סחר בבני אדם – פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.